

Asia

Ehdotus direktiiviksi ilman kuljettajaa vuokrattujen ajoneuvojen käyttämisestä maanteiden tavaraliikenteessä annetun direktiivin 2006/1/EY muuttamisesta

Kokous

Liikenne-, televiestintä- ja energianeuvosto 03.06.2021 - 04.06.2021

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan komission ehdotus ilman kuljettajaa vuokrattujen ajoneuvojen käytöstä maanteiden tavaraliikenteessä annetun direktiivin muuttamisesta annettiin 31.5.2017 EU:n tieliikenteen liikkuvuuspaketti I:n yhteydessä. Ehdotus irrotettiin myöhemmin liikkuvuuspaketista omaksi erilliseksi ehdotukseksi, josta Euroopan parlamentti antoi kantansa 15.1.2019.

Euroopan neuvoston maaliikennetyöryhmässä tekstistä on neuvoteltu Portugalin puheenjohtajakauden lisäksi Maltan, Viron, Bulgarian, Romanian ja Kroatian kausilla. Silloinen puheenjohtajavaltio Kroatia toi oman kompromissiehdotuksensa Coreper I -kokoukseen 10.6.2020, jossa se ei kuitenkaan saanut riittävää kannatusta yleisnäkemyksen hakemiseen.

Portugalin puheenjohtajakaudella neuvoston maaliikennetyöryhmä on käsitellyt ehdotusta 9.2., 24.2., 9.3., 24.3. ja 19.4.2021. Puheenjohtaja on tehnyt tekstiin jäsenvaltioilta saatujen ehdotusten pohjalta kompromissimuotoiluja, jotka eivät ole muuttaneet sisältöä merkittävästi, mutta jotka ovat tarkentaneet johdanto-osaan ja artikloihin liittyneitä huolia.

Neuvoston maaliikennetyöryhmässä on käsitellyssä puheenjohtajan kompromissiehdotus. Coreper I -kokous 28.4.2021 antoi poliittista ohjausta ehdotuksen käsittelyyn ja kannatti alustavasti vuokra-ajoneuvoja koskevan direktiivimuutoksen kanssa etenemistä nykyisen kompromissitekstin pohjalta. Yleisnäkemys tuodaan Coreper I -kokouksen käsiteltäväksi 19.5.2021 ja puheenjohtajan tavoitteena on saavuttaa neuvoston yleisnäkemys liikenneneuvostossa 3.6.2021.

Suomen kanta

Suomi on suhtautunut ehdotukseen myönteisesti ja edennyt eduskunnalle annetun U-kirjelmässä (U 40/2017 vp) esitetyn kannan mukaisesti. Suomi voi hyväksyä puheenjohtajan ehdotuksen neuvoston yleisnäkemyskeksi. Ehdotuksen sisällölliset muutokset ovat vähäisiä aiempiin ehdotuksiin verrattuna.

Pääasiallinen sisältö

Komission säädösehdoituksella pyritään parantamaan direktiivin 2006/1/EY alkuperäisten tavoitteiden toteutumista, vähentämään yrityksille aiheutuvaa hallinnollista taakkaa ja varmistamaan liikenteenharjoittajille eri puolella EU:ta tasapuolinen pääsy ilman kuljettajaa vuokrattujen tavaraliikenteen ajoneuvojen markkinoille.

Puheenjohtajan ehdotuksessa keskeistä on, että jäsenvaltiot saisivat rajoittaa ilman kuljettajaa ulkomailta vuokratun ajoneuvon käyttöä jäsenvaltioiden välisessä tavaraliikenteessä omien liikenteenharjoittajien osalta niin, että kyseisen ajoneuvon käyttö tulee kuitenkin sallia vähintään 30 peräkkäisen päivän ajan kalenterivuodessa. Komissio ehdotti alun perin neljää kuukautta ja Euroopan parlamentti yhtyi komission ehdottamaa neljän kuukauden aikarajaan.

Lisäksi puheenjohtajan ehdotuksessa jäsenvaltio saisi rajoittaa ilman kuljettajaa vuokrattujen tavaraliikenteen ajoneuvojen enimmäismäärän omalla alueellaan enintään 25 prosenttiin yrityksen käyttämien yhteisön liikenneluvan jäljennöksiä vastaavasta ajoneuvojen kokonaislukumäärästä. Mikäli kuljetusyrityksellä on käytössään enemmän kuin yksi ja vähemmän kuin neljä ajoneuvoa, voi toinen näistä ajoneuvoista olla vuokrattu. Ajoneuvojen omistamisen lisäksi myös yrityksen käytössä esimerkiksi leasing-sopimuksella olevat ajoneuvot huomioidaan 25 prosenttiin. Nykyisin jäsenvaltiot saavat kieltää omilta liikenteenharjoittajiltaan ulkomailta vuokrattujen ajoneuvojen käytön kokonaan. Lisäksi jäsenvaltiot voisivat myös rajoittaa ulkomailta vuokrattujen ajoneuvojen käyttöä omaan lukuun.

Puheenjohtajan ehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden tulisi raportoida komissiolle viiden vuoden välein kuljetusyritysten vuokrattujen ajoneuvojen käytöstä ja vaikutuksista liikenneturvallisuuteen, verotukseen sekä kabotaasiliikenteeseen. Verokertymien ilmoittaminen komissiolle olisi jäsenvaltiolle kuitenkin vapaaehtoista.

Puheenjohtajan ehdotuksessa liikenteenharjoittajien olisi ilmoitettava ulkomailta vuokrattujen ajoneuvojen käytöstä, mikä raportoitaisiin liikennelupajärjestelmän rajapinnan (ERRU) kautta. Kuljettajan olisi lisäksi pidettävä aina mukana ajoneuvossaan tarvittavat ajoneuvon vuokrausasiakirjat joko paperisessa tai sähköisessä muodossa.

Komissio on ehdottanut direktiivin täytäntöönpanoajaksi 18 kuukautta voimaantulosta. Puheenjohtajan ehdotus täytäntöönpanoajaksi on 36 kuukautta EU:n tieliikenteen liikkuvuuspaketin muutosasetuksen (EU) 2020/1055 voimaantulosta. Tämä tarkoittaa, että direktiivi olisi pantava täytäntöön 21.8.2023 mennessä.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 91 artiklan 1 kohta.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentin TRAN-valiokunta äänesti mietinnöstään 24.5.2018, ja Euroopan parlamentti vahvisti ensimmäisen käsittelyn kannan 15.1.2019.

Kansallinen valmistelu

U-jatkokirjeluonnos on käsitelty liikennejaoston (EU22) kirjallisessa menettelyssä 7.–10.5.2021. U-kirjettä (U 40/2017 vp) on käsitelty liikennejaoston kirjallisessa menettelyssä vuonna 2017. Liikenne- ja televiestintäneuvostossa 6.–7.6.2019 jäsenvaltioille esitettyä tilanneselvitystä koskevaa materiaalia on käsitelty liikennejaoston (EU22) kokouksessa 22.5.2019 ja MINVA-paketti on lähetetty eduskunnan suurelle valiokunnalle 29.5.2019. Lisäksi direktiivin muutosehdotusta on esitelty vuonna 2017 sidosryhmille liikenne- ja viestintäministeriön järjestämässä kuulemistilaisuudessa ja Liikenne- ja viestintäviraston säädösinfotilaisuudessa.

Eduskuntakäsittely

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on lausunnossaan (LiVL 16/2017 vp) hyväksynyt valtioneuvoston esityksen Suomen kannaksi.

Taloudelliset vaikutukset

Eduskunnalle annetussa U-kirjelmässä (U 40/2017 vp) arvioitiin Suomessa kerättävän ajoneuvoveron ajautumisen ulkomaille voivan aiheuttaa kilpailun vääristymää, jos ajoneuvoa käytettäisiin pitkäaikaisesti kabotaasiliikenteessä ulkomailta ja ajoneuvo vuokrattaisiin sellaisesta jäsenvaltiosta, jossa veron määrä olisi olennaisesti pienempi.

Sen sijaan Suomessa tehtävässä kuljetustoiminnassa kotimaisten liikenteenharjoittajien ulkomailta ilman kuljettajaa vuokratun ajoneuvon käyttöä voitaisiin rajoittaa 30 peräkkäiseen päivään kalenterivuodessa, joten arvion mukaan ulkomailta vuokrattujen ajoneuvojen käyttö kotimaan liikenteessä ei aiheuta merkittävää ajoneuvoveron ajautumista ulkomaille, josta voisi aiheutua kilpailun vääristymää.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Useat jäsenvaltiot ovat pitkään kestänyt käsittelyn aikana suhtautuneet epäileväisesti verokertymän vapaaehtoiseen ilmoittamiseen komission raporttiin ja ilmaisseet huolensa mahdollisesta verojen kiertämisestä etenkin ulkomailta vuokrattujen ajoneuvojen käytössä ja harmaan talouden lisääntymisestä.

Yleisesti ehdotukseen on tuotu rajoitustoimia, joiden taustalla ovat jäsenvaltioiden erilaiset ajoneuvojen verokannat, jotka saattavat johtaa ajoneuvojen vuokraamiseen ulkomailta verojen välttämiseksi. Jäsenvaltiot ovat kuitenkin olleet suhteellisen tyytyväisiä puheenjohtajan viimeisimpään kompromissiehdotukseen ja korostaneet tarvetta päästä viimein ehdotuksen kanssa eteenpäin.

Asiakirjat

ST 8639/21, ST 8379/21 + COR 1, ST 8379/21, ST 8026/21, 8495/20, ST 5131/1/20 REV 1, ST 5046/20, ST 5426/19, ST 9669/17 + ADD 1-4

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Veli-Matti Syrjänen, LVM, veli-matti.syrjanen@lvm.fi p. +35829 534 2124
 Elisa Vornanen, LVM, elisa.vornanen@lvm.fi p. +35829 534 2054
 Mari Starck, LVM, mari.starck@lvm.fi p. +358295 342 042

EUTORI-tunnus

EU/2017/1020

Liitteet

Viite

Asiasanat
Hoitaa

Tiedoksi
